

65. pants. Bieži uzdotie jautājumi (BUJ)

Kā notiek pārrobežu sadarbība saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu?

Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR) nosaka, ka EEZ valstu uzraudzības iestādēm (UI) ir cieši jāsadarbjas nolūkā nodrošināt VDAR konsekventu piemērošanu un indivīdu tiesību uz datu aizsardzību ievērošanu visā EEZ. Viens no šo iestāžu uzdevumiem ir koordinēt lēmumu pieņemšanu pārrobežu datu apstrādes lietās.

Tā dēvētais vienas pieturas aģentūras mehānisms (VDAR 60. pants), kas tiek izmantots pārrobežu datu apstrādes situācijās, paredz, ka vadošā uzraudzības iestāde (VUI) darbojas kā galvenais kontaktpunkts, kurā pārzinis vai apstrādātājs var vērsties noteiktas datu apstrādes gadījumā, savukārt attiecīgās uzraudzības iestādes (AUI) darbojas kā galvenais kontaktpunkts, kurā datu subjekti var vērsties tās dalībvalsts teritorijā, kurā tas atrodas. VUI atbild par sadarbības procesa vadīšanu. Tā sniedz vajadzīgo informāciju AUI, veic izmeklēšanu un sagatavo lēmuma projektu attiecīgajā lietā, un tai ir pienākums sadarboties ar citām AUI nolūkā panākt konsensu attiecībā uz lēmuma projektu.

Kad lēmuma projekts ir sagatavots, VUI konsultējas ar AUI, kuras četru nedēļu laikā var izteikt būtiskus un motivētus iebildumus par lēmuma projektu (VDAR 60. panta 4. punkts).

Ja neviena no AUI neizsaka iebildumus, VUI var pieņemt minēto lēmumu.

Ja vismaz viena AUI nepiekrīt lēmuma projektam, tā savus būtiskos un motivētos iebildumus var izteikt iepriekš tekstā izklāstītajā kārtībā. Ja VUI nolemj ņemt vērā iebildumu(-s), tā iesniedz pārskatītu lēmuma projektu visām AUI. AUI tad ir divas nedēļas laika (VDAR 60. panta 5. punkts) izteikt būtiskus un motivētus iebildumus par pārskatīto lēmuma projektu.

Ja VUI neplāno piekrist izteiktajam(-iem) iebildumam(-iem), kā rezultātā izceļas strīds par lēmuma projektu vai pārskatīto lēmuma projektu un nav iespējams panākt konsensu, tad tiek piemērots konsekvences mehānisms. Tas nozīmē, ka VUI ir pienākums iesniegt lietu Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (EDAK).

EDAK darbojas kā strīdu izšķiršanas iestāde un viena mēneša laikā pēc jautājuma iesniegšanas ar tās locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu pieņem lēmumu, kas ir saistošs VUI un AUI (VDAR 65. pants). Minēto termiņu var pagarināt vēl par vienu mēnesi, ja lieta ir sarežģīta. Ja EDAK iepriekš minētajā termiņā nav varējusi pieņemt lēmumu ar tās locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu, lēmums būtu jāpieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Ja EDAK locekļu balsojums ir neizšķirts, lēmuma pieņemšanu izšķir EDAK priekšsēdētāja balss.

VUI vai atsevišķās situācijās tā AUI, kurai ir iesniegta sūdzība un kura lēmumu adresē sūdzības iesniedzējam, uz EDAK lēmuma pamata pieņem savu galīgo lēmumu, kas tiek adresēts pārzinim un apstrādātājam un attiecīgā gadījumā arī sūdzības iesniedzējam.

Kas var iedarbināt strīdu izšķiršanas mehānismu?

Ja vienas pieturas aģentūras procedūras laikā starp UI izceļas strīds, ir jāiedarbina strīdu izšķiršanas mehānisms. VUI šis process obligāti ir jāuzsāk gadījumā, kad tā neplāno piekrist

AUI izteiktiem būtiskajiem un motivētajiem iebildumiem vai arī uzskata, ka iebildums nav motivēts vai būtisks.

Neatkarīgi no vienas pieturas aģentūras mehānisma, ja UI nepieprasa atzinumu par lēmuma projektu atbilstīgi VDAR 64. pantam vai arī neievēro EDAK atzinumu, tad jebkura UI, kā arī Eiropas Komisija var uzsākt 65. pantā paredzēto procedūru.

EDAK ir iesniegta lieta saskaņā ar VDAR 65. pantu. Kas notiek tālāk?

Pēc lietas saņemšanas EDAK ir viens mēnesis laika lēmuma pieņemšanai. Minēto termiņu var pagarināt vēl par vienu mēnesi atkarībā no jautājuma sarežģītības. Šajā laikposmā ir jāpieņem saistošs lēmums ar EDAK locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu.

Ja EDAK iepriekš minētajā laikposmā nav varējusi pieņemt lēmumu, tā savu lēmumu pieņem divu nedēļu laikā pēc tam, kad ir beidzies otrais mēnesis. Šādā gadījumā lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Ja EDAK locekļu balsojums ir neizšķirts, lēmuma pieņemšanu izšķir EDAK priekšsēdētāja balss.

Visu šo laiku vienas pieturas aģentūras procedūra ir apturēta un AUI nevar pieņemt lēmumu attiecībā uz lietu, kas iesniegta EDAK.

Kam lēmumi ir adresēti?

Visi lēmumi, kas pieņemti, izmantojot strīdu izšķiršanas mehānismu, ir adresēti valstu UI. EDAK pieņemtais lēmums tām ir saistošs.

Kas notiek pēc tam?

Kad EDAK ir pieņēmusi lēmumu, tās priekšsēdētājs bez nepamatotas kavēšanās paziņo lēmumu attiecīgajām valsts UI.

Attiecībā uz vienas pieturas aģentūras procedūrām jānorāda, ka VUI vai AUI, kurai ir iesniegta sūdzība, uz EDAK lēmuma pamata pieņem savu galīgo lēmumu, kas tiek adresēts pārzinim vai apstrādātājam un attiecīgā gadījumā arī sūdzības iesniedzējam. Tas tiek darīts bez nepamatotas kavēšanās un vēlākais vienu mēnesi pēc tam, kad EDAK ir paziņojusi savu lēmumu. VUI un AUI informē EDAK par datumu, kad tās pieņemtais galīgais lēmums tika paziņots pārzinim vai apstrādātājam un sūdzības iesniedzējam. Pēc minētā paziņojuma sniegšanas EDAK publicē savu lēmumu savā tīmekļa vietnē.

VUI un AUI galīgie lēmumi tiek pieņemti saskaņā ar VDAR 60. panta 7., 8. un 9. punktu. Galīgajā lēmumā atsaucas uz EDAK pieņemto lēmumu un norāda, ka šis lēmums tiks publicēts EDAK tīmekļa vietnē. VUI un AUI pieņemtajiem galīgajiem lēmumiem pievieno EDAK lēmumu.

Kad publicē EDAK pieņemto lēmumu?

Savu lēmumu EDAK publicē savā tīmekļa vietnē pēc tam, kad VUI vai atsevišķās situācijās tā AUI, kurai ir iesniegta sūdzība, ir informējusi EDAK par datumu, kad tās pieņemtais galīgais lēmums tika paziņots pārzinim vai apstrādātājam un attiecīgā gadījumā arī sūdzības iesniedzējam.

Vai UI var apstrīdēt lēmumu, kuru EDAK pieņēmusi saskaņā ar VDAR 65. pantu?

AUI, kuras ir EDAK lēmumu adresāti un vēlas šos lēmumus apstrīdēt, divu mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas var iesniegt prasību Eiropas Savienības Tiesā (EST).

Vai pārzinis, apstrādātājs vai sūdzības iesniedzējs var apstrīdēt lēmumu, kuru kolēģija pieņēmusi saskaņā ar VDAR 65. pantu?

Lēmumi, kurus EDAK ir pieņēmusi saskaņā ar VDAR 65. pantu, ir saistoši valsts UI, jo tām savs galīgais lēmums ir jāpieņem uz EDAK lēmuma pamata. EDAK saistošie lēmumi galvenokārt ir adresēti valsts UI un ir tām saistoši.

Ja EDAK lēmumi tieši un individuāli skar pārzini, apstrādātāju vai sūdzības iesniedzēju, tie divu mēnešu laikā pēc šo lēmumu publicēšanas EDAK tīmekļa vietnē var iesniegt EST prasību atcelt šos lēmumus saskaņā ar LESD 263. pantu.

Neskarot LESD 263. pantā paredzētās tiesības, jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir arī tiesības vērsties pēc tiesiskās aizsardzības kompetentajā valsts tiesā un apstrīdēt UI pieņemtus galīgos lēmumus, kuri šai personai rada tiesiskas sekas. Šīs tiesības ir izmantojamas saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem.

Ja UI pieņemto lēmumu, ar kuru īsteno saskaņā ar VDAR 65. pantu pieņemto EDAK lēmumu, datu subjekts vai pārzinis/apstrādātājs ir apstrīdējis valsts tiesā, apšaubot īstenošanā EDAK lēmuma, kurš pieņemts saskaņā ar VDAR 65. pantu, spēkā esību, tad valsts tiesa nav pilnvarota pasludināt saskaņā ar VDAR 65. pantu pieņemto EDAK lēmumu par spēkā neesošu, bet tai šis jautājums par lēmuma spēkā esību ir jāiesniedz EST saskaņā ar LESD 267. pantu.

Taču valsts tiesa var nolemt neiesniegt EST jautājumu par EDAK pieņemtā lēmuma spēkā esību, ja fiziskai vai juridiskai personai bija juridiski iespējams iesniegt EST prasību par minētā lēmuma atcelšanu, taču tā LESD 263. pantā noteiktajā termiņā to nav izdarījusi.

Vai pastāv citas situācijas, kurās var iedarbināt strīdu izšķiršanas mehānismu?

Strīdu izšķiršanas mehānismu var iedarbināt ne tikai tad, ja VUI “nepiekrīt AUI izteiktam būtiskam un motivētam iebildumam vai noraida iebildumu, jo uzskata, ka tas nav būtisks un motivēts” (VDAR 60. pants). To var izmantot arī dažādos īpašos gadījumos, kas paredzēti 65. panta 1. punktā, piemēram, ja ir pretēji viedokļi par to, kurai UI būtu jādarbojas kā VUI.

Turklāt zināmos apstākļos, kas minēti VDAR 64. panta 1. punktā, jebkurai kompetentajai UI pirms sava lēmuma projekta pieņemšanas ir pienākums pieprasīt EDAK atzinumu (tāpat kā

pirms jauna standarta līgumu kopuma apstiprināšanas). Saskaņā ar VDAR 64. panta 2. punktu jebkura uzraudzības iestāde arī var pieprasīt EDAK atbilstības atzinumu attiecībā uz jebkuru jautājumu par vispārējo piemērošanu vai to, kas rada sekas vairāk nekā vienā dalībvalstī. Ja UI VDAR 64. panta 1. punktā minētajos gadījumos nepieprasa EDAK atzinumu vai arī nepiekrīt EDAK atzinumam, kas pieņemts saskaņā ar VDAR 64. pantu, tad jebkura UI un Eiropas Komisija attiecībā uz šo jautājumu var uzsākt strīdu izšķiršanas procedūru saskaņā ar 65. pantu.

EST savā spriedumā lietā C-311/18 (*Schrems II*) (147. punkts) precizēja:

“Attiecībā uz komisāra norādīto apstākli, saskaņā ar kuru uz personas datu pārsūtīšanu uz šādu trešo valsti, iespējams, varētu attiekties atšķirīgi uzraudzības iestāžu lēmumi dažādās dalībvalstīs, ir jāpiebilst, kā izriet no VDAR 55. panta 1. punkta un 57. panta 1. punkta a) apakšpunkta, ka uzdevums nodrošināt šīs regulas ievērošanu principā tiek uzticēts katrai uzraudzības iestādei tās dalībvalsts teritorijā, kurā tā atrodas. Turklāt, lai izvairītos no atšķirīgiem lēmumiem, minētās regulas 64. panta 2. punktā uzraudzības iestādei, kura uzskata, ka datu pārsūtīšana uz trešo valsti vispārīgi ir jāaizliedz, ir paredzēta iespēja lūgt sniegt atzinumu Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (EDAK), kas, piemērojot tās pašas regulas 65. panta 1. punkta c) apakšpunktu, var pieņemt saistošu lēmumu, it īpaši, ja uzraudzības iestāde neievēro sniegto atzinumu.”